

Un grup d'afganesos participen en un acte organitzat per l'Agència dels Estats Units per al Desenvolupament Internacional (USAID), que s'ocupa de distribuir ajut humanitari entre insurgents que han renunciat a la violència, a Herat, el dia 20 de gener passat.

EFE

Fer les paus amb els talibans

L'estratègia de reconciliació per acabar la guerra de l'Afganistan suscita molts dubtes. No tan sols perquè els plans per a reintegrar els talibans han fracassat algunes altres vegades, sinó perquè això només serveix quan l'enemic no té escapatòria, cosa que ara no passa.

Convidar els líders dels talibans a una assemblea tribal per mirar de persuadir-los d'abandonar les armes i donar suport al govern. El president de l'Afganistan, Hamid Karzai, va sorprendre gairebé tothom quan, durant la cimera sobre l'Afganistan or-

ganitzada a Londres a final del mes passat, va llançar aquesta idea per tal d'acabar la guerra que viu aquest país des de fa vuit anys. La proposta de Karzai va anar, fins i tot, més lluny que l'estratègia preferida pels Estats Units, que consisteix a atreure els talibans mo-

derats a base de donar-los diners. En aquest sentit, la conferència de suport a la guerra de l'Afganistan, que va aplegar una setantena de representants d'estats i organitzacions internacionals, va poder recaptar 140 milions de dòlars per a aquest propòsit, lluny, però, dels 500

milions –uns 360 milions d’euros– que s’havien fixat en un principi.

Sigui com vulgui, els representants dels Estats Units a la cimera de Londres van evitar de parlar de reconciliació i es van mostrar molt prudents quant a la idea del president Karzai. Així i tot, després de la reunió, segons que recollia el diari *The New York Times*, la secretària d’Estat nord-americana, Hillary Clinton, tot i no donar suport explícit a la proposta, va reconèixer que si es vol crear una situació per vèncer els rebels cal estar disposat a establir-hi contactes. La intenció dels Estats Units de negociar amb els talibans, de fet, ja l’havia avançada el comandant en cap de l’exèrcit nord-americà a l’Afganistan, el general Stanley McChrystal, en una entrevista concedida uns dies abans al diari britànic *Financial Times*, en què es va mostrar partidari de

trobar una solució política al conflicte. McChrystal, fins i tot, va afegir que veia possible que els talibans col·laboressin en el govern de l’Afganistan en un futur. Això no obstant, a la conferència de premsa posterior a l’al·locució, el ministre d’Afers Estrangers afganès, Rangin Dadfar Spanta, va assenyalar que l’objectiu del pla no era compartir el poder amb els talibans.

Sigui com vulgui, el mateix dia que va tenir lloc la cimera, algunes agències de notícies recollien les declaracions d’un alt oficial de les Nacions Unides, sense dir-ne el nom, que assegurava que Kai Eide, representant especial d’aquesta organització a l’Afganistan, s’havia reunit amb alguns líders dels talibans a Dubayy el dia 8 de gener. Però la cadena britànica BBC va recollir l’opinió d’Eide, que va negar “categòricament” haver tingut cap trobada amb els talibans aquell dia, tot i que no va voler aclarir si hi havia hagut reunions en alguna altra data. Aquesta mateixa cadena assenyalava, tanmateix, que nombroses fonts a l’Afganistan, tant militars com diplomàtiques, diuen haver rebut notícia que molts combatents talibans estan cansats de lluitar i voldrien una solució negociada. Però ara per ara, tot i la proposta llançada per Karzai, oficialment els portaveus dels talibans han assegurat que no tenen cap interès a negociar amb el govern afganès i insisteixen a posar com a primer requisit la sortida de les tropes estrangeres del país.

Un nou començament. Per tant, la conferència sobre l’Afganistan que es va fer a Londres a final de gener ha servit per a confirmar un canvi d’estratègia en la guerra, un *nou començament*. A grans trets, la nova estratègia consisteix a incentivar els combatents de base per tal que deixin les armes en canvi d’oferir-los feina i diners. L’èxit d’aquest pla es basa en la idea que almenys tres quartes parts dels talibans no són fonamentalistes islàmics, sinó simplement joves sense feina ni futur que han estat convençuts per unir-se als rebels. Tanmateix, aquest projecte ja ha suscitat molts dubtes entre els experts. En primer lloc, perquè

aquesta experiència ja s’havia intentat, amb resultats més aviat negatius. Fa uns quants dies, el diari *The New York Times* posava l’exemple d’un ex-comandant talibà, el mul·là Abdul Majed, que va escollir el camí de la pau l’any 2008, juntament amb dotze dels seus combatents. En canvi de deixar les armes, el govern els va prometre una casa i 140 dòlars a cada un. Ara bé, segons aquest diari, quan van arribar a la seva terra, a la província de Kandahar, es van trobar sense casa, ni feina ni diners i –cosa que és pitjor– sense protecció contra la revenja dels talibans. “Tothom sap que *procés de reconciliació* és només un nom, ja que després ens van deixar abandonats”, explicava Majed, tot assegurant haver rebut amenaces de mort dels talibans si donava suport al govern. Això a banda, segons que assenyalen alguns coneixedors del conflicte afganès, donar diners i feina als talibans que vulguin deixar les armes pot crear ressentiment en els sectors pobres de la societat afganesa que han donat suport al govern sense rebre res en canvi. Igualment, això podria intensificar les divisions entre els tadjiks i els hazares, que fa quinze anys que lluiten contra els talibans, i els paixtus, l’ètnia de la qual provenen la majoria dels talibans.

A més a més, alguns experts en l’estudi de les organitzacions islamistes radicals han advertit que els programes per a reintegrar els fonamentalistes religiosos a les societats democràtiques ja s’han posat en pràctica a molts països i que no sempre funcionen. Per exemple, Peter Neumann, director del Centre per a l’Estudi de la Radicalització, amb seu a Londres, explicava fa uns quants dies al setmanari alemany *Der Spiegel* quines són les lliçons que han après de l’anàlisi d’una dotzena de programes similars aplicats en altres països de l’Orient Mitjà i Àsia. Un dels més ambiciosos és el que es va dur a terme a l’Àrabia Saudita, per on han passat prop de 4.000 terroristes al llarg dels darrers anys, tots ells supervisats i instruits per professors, policies i psicòlegs. Doncs bé, una investigació de la cadena britànica BBC, feta pública a mitjan mes passat, demostrava que dos membres del grup al-Qaida de

El general McChrystal es va mostrar partidari de trobar una solució política

la península Aràbiga van formar part d'aquest programa de rehabilitació, però van poder fugir cap al Iemen. Al vídeo de presentació d'aquesta organització, un dels terroristes criticava obertament el programa saudita.

Problemes de reintegració. Peter Neumann opina que l'obstacle més important per a un programa de reintegració a l'Afganistan és que els rebels són molt lluny de ser derrotats militarment. "Per què qualsevol talibà desitjaria deixar-ho estar quan el seu bàndol sembla que guanya?", es preguntava aquest expert. Això a banda, Neumann advertia que aquesta mena de programes són molt ambiciosos, massa cars i que sovint topen amb entrebancs derivats de les diferències culturals. "El context és important, cosa que significa que fins i tot el millor dels programes s'ha d'adaptar als costums locals i a les tradicions", diu Neumann. Això, en el cas de l'Afganistan, implica el greu dilema de decidir si per integrar els talibans cal respectar la seves idees sobre la democràcia i el paper de la dona.

En aquest sentit, el president Hamid Karzai assegura en una entrevista a *Der Spiegel* (vegeu les pàgines següents) que si els talibans accepten la constitució afganesa seran benvinguts; una opinió que també comparteix Sima Samar, una ex-ministra del seu primer govern, tot i que posa com a condició que els talibans responsables de crims de guerra se sotmetin a la justícia (vegeu també l'entrevista que acompanya aquestes pàgines). Alguns experts, de fet, han advertit que rehabilitar els talibans sense justícia és una traïció a les víctimes. Guissou Jahangiri, membre d'una associació pels drets humans de Kabul, apuntava al diari britànic *The Independent*, poc abans de la conferència de Londres, que no es pot acceptar que els talibans tornin amb les mateixes idees. En aquest sentit, Jahangiri advertia què pot succeir si el pla de rehabilitació prospera: "Els talibans van en un mateix paquet amb la seva ideologia. Per què haurien de deixar les armes en canvi de res? Ells volen el poder i tornar a imposar els seus principis. Aturaran la seva guerra contra els altres grups ètnics i religiosos de l'Afganistan? Estan disposats a dir que acceptaran els drets de les dones?"

Xevi Camprubi

Senyor Karzai, a la conferència de Londres sobre l'Afganistan vós, i alguns altres participants, vau parlar de reconciliació amb els talibans. Us veieu rebent el mul·là Omar amb una catifa vermella al palau presidencial de Kabul?

—El mul·là Omar és, abans de res, un afganès, i nosaltres volem que tots

els afganesos tornin. L'Afganistan és un país democràtic, però, alhora, és un país islàmic, i això els talibans ho saben. Si ells accepten la nostra constitució, també serà la seva constitució. Tots els afganesos que es deslliguin d'al-Qaida o de les xarxes terroristes seran benvinguts.

—Renunciar a al-Qaida és un requisit previ per la reconciliació o